

Letos je minikárovému sportu už celých čtyřicet let

V roce 1963 se redaktoři časopisu ABC mladých techniků a přírodovědců započali zamýšlet nad problematikou zvýšeného počtu úrazů dětí na různých neodborně zcela na divoko stavěných vozíčkách. Výsledkem je plánek Mirka Koláře na stavbu vozítka „Svišť“ pro jízdu z kopce který byl vydán časopisem v roce 1964 a kterému se slovenského slova „hurtovat“ (hlomozit) začalo říkat „hurtovnice“. Ve spojení se setkáním automodelářů, organizovaném Pionýrskou organizací v Olomouci se schází **27. října 1968** v Mariánském Údolí u Olomouce 37 majitelů hurtovnic v závodě I. mistrovství Československé socialistické republiky o Pohár časopisu ABC mladých techniků a přírodovědců. V té době nikdo netušil, jaké bude mít tento pionýrský počín následky. A nyní ve zkratce o tom, jak běžela další léta.

1969 - Československá televize vysílá přímým přenosem II. mistrovství ČSSR hurtovnic z Ostravy.

1971 - IV. mistrovství ČSSR se koná, stejně jako předchozí III. ročník na trati v Mariánském Údolí, která je pro tento účel rozšířena a vylepšena vybudovanou tribunou za účasti zahraničních novinářů. A protože slovo hurtovnice nešlo přeložit, vzniká transkripce z francouzského „minikars“ pojmenování minikára.

1974 - Uskutečnil se oficiální I. přebor ČSR minikár. Na trati se od tohoto roku nejedí ve třech jezdcích jako dosud, ale závodníci startují na trať ztíženou slalomovými úseky jednotlivě.

1975 - vydání jednotných propozic pro závody minikár v ČSSR dělí minikáry na formule A (s kluznými ložisky) a formule B (s valivými ložisky) a dle věku závodníka (1 - od 9 do 11 let,

2 - od 12 do 15 let a 3 - od 16 do 19 let). A tak se závodí v kategoriích A1. A2, A2d pro dívky od 9 do 15 let, B2 a B3.

1977 - Vydávání licencí minikárového sportu přebírá Svaz pro spolupráci s armádou (Svazarm) prostřednictvím krajských rad motorismu, řízení zabezpečuje podkomise minikár Českého ústředního výboru Svazarmu.

1978 - Nakladatelství Mladá fronta vydává v edici „Jak“ jako 61. svazek knížku Martina Pilného a Mirka Koláře „Stavíme si minikáru“, která byla další výraznou pomocí minikárovému sportu.

1981 - Pořadatelé mají možno ve volných závodech vypisovat závody nové kategorie Junior pro jezdce ve věku od 6 do 8 let.

1982 - Dochází ke změně minikárových kategorií. Ruší se rozdělení minikár dle druhu použitých ložisek a jediným kritériem je věk závodníka. Vzniká tak nepřeborová kategorie M0 (6 – 8 let) a přeborové kategorie kategorie M1(9 - 11 let), M2 (12 -13 let), M3 (14 - 15 let), M4 (16 -19 let) a M3D pro dívky ve věku od 9 do 15 let.

1983 - Pokyny pro organizaci a řízení minikárového sportu mění charakter dosud dvoukolových krajských přeborů na které navazoval dvoukolový přebor ČSR a přebor ČSR se tak poprvé jede jako jeden závod po tříkolových krajských přeborech ve kterých se jezdci započítávají dva nejlepší výsledky.

Pod patronací 202. Základní organizace Svazarmu při 109. Pionýrské skupině Praha Vyšehrad se poprvé organizuje a jede celoroční soutěž, nazvaná Pohár Vyšehradu.

1987 - V Náchodě se prvý prázdninový týden uskutečnila prvá minikárová šestidenní, která se setkala s velkým úspěchem a do současné doby na ní navázalo dalších dvacet ročníků.

Minikárový oddíl z AMK Rohožník v západoslovenském kraji je 26. září pořadatelem volného závodu, který je ve zvláštním ustanovení prezentován jako „neoficiální 0. ročník mistrovství ČSSR“. Snaha navázat na poslední ročník v roce 1977 má u všech účastníků příznivou odezvu.

1988 - „Pokyny“ zužují věkové rozpětí závodnic kategorie M3D na rozmezí od 12 do 15 let, mladší dívky, stejně jako již dříve starší startují ve společných kategoriích s chlapci.

V průběhu roku na našich tratích startovali závodníci ze SSSR a SRN, naopak do těchto států byly směřovány prvé klubové mezinárodní starty. V tomto směru jsou ale pravděpodobně premiérou „soukromé“ starty tanvaldského Jana Sejkory ve Švýcarsku a propagační výlety mariánskolázeňských a domažlických minikaristů do tehdejší NDR na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let.

Pohár časopisu ABC mladých techniků a přírodovědců v Mariánském Údolí u příležitosti dvacátého výročí vzniku minikárového sportu má opět podtitul nultého mistrovství ČSSR minikár.

1989 - Dějištěm obnoveného, oficiálního I. mistrovství ČSSR se stává ve dnech 23. a 24. června Žlutava.

Speciálně vybudovaná minikárová trať ve Vrbně pod Pradědem se 3. září stává dějištěm I. ročníku Československého poháru, který je od roku 1993 přeměněn na Pohár vítězů pohárů.

V autokempu Konopáč u Heřmanova Městce zamítají dne 17. listopadu v rámci školení rozhodčích I. třídy zástupci oblastí návrh tehdejší podkomise minikár Automotoklubu Svazarmu na prodloužení horní věkové hranice kategorie M4 na 25 let.

1990 - V Praze v sále Lucerny se 25. února koná ustavující Valná hromada Československého autoklubu a to i za účasti mnoha zástupců minikárových oddílů a do výkonného výboru ČsAK je zvolen i zástupce řídicí komise minikár.

30. března, den po změně názvu státu (Česká a Slovenská federativní republika) bývalá podkomise minikár Rady motorismu Českého ústředního výboru Svazarmu přechází oficiálně na platformu ČsAK.

1991 - Poprvé jsou stanovena jednotná startovní čísla pro závodníky z celé ČSFR.

Prvý start závodníků ČSFR na Mistrovství Evropy v Bernau (SRN) byl v podstatě klubovým startem závodníků pražského Vyšehradu, ale překvapivě hned přinesl zisk dvou titulů, které vybojovali Martin Vyhnálek v kategorii C1 a Petr Šrámek v kategorii C2.

1992 - Dochází k výrazným změnám Pokynů pro řízení minikářového sportu. Kromě možnosti zvýšení průměrné rychlosti na trati z 30 km/hod. na 36 km/hod. se mění výrazně technické parametry minikář. Minikáry mohou mít brzdy kola na kolech obou náprav (dosud pouze zadní náprava), možné je odpružení mezi sedačkou a rámem minikáry a ruší se možnost používání minikář s rozchodem 500 mm a rozvorem 800 mm i v kategorii M0, když o rok dříve bylo jejich užívání zakázáno pro kategorii M1.

VI. ročník minikářové šestidenní se střediskem v rekreačním středisku Jelenovská u Valašských Klobouků se jede poprvé se zahraniční účastí, když startovalo 8 závodníků ze Švýcarska.

Vstup československých minikář do mezinárodní organizace C.E.C.C.A.S. má nebývalou oslavu na Mistrovství Evropy v městečku Corvarra v italských Dolomitech. Naši závodníci startovali v šesti z osmi vypsanych kategorií a obsadili 5 prvých, 5 druhých a 3 třetí místa, když v kategorii C5 (boby) obsadili pouze bodované 5. a 6. místo.

Ve Sliachi se ve dnech 28. a 29. srpna uskutečnilo IV. a zároveň poslední Mistrovství České a Slovenské federativní republiky, státu, který 31. prosince po více než 75 letech zanikl rozdělením na dva samostatné státy – Českou republiku a Slovenskou republiku.

1993 - Další významná změna „Pokynů“ přibližuje naše minikáry evropským předpisům. Mistrovskou kategorii se stává kategorie M0 a věková hranice u kategorie M4 se prodlužuje na 99 let, čímž napodobuje věkovou hranici u evropských kategorií C4 (monopost), C5 (sajdkáry), C6 (boby), C7 (cariolly) i zanikající C8 (libovolné).

V Albrechticích u Českého Těšína se ve dnech 25. a 26. června koná I. Mistrovství České republiky minikář jako samostatného státu.

V Dachovech u Hořic se dne 11. prosince koná 1. valná hromada Svazu minikář České republiky, která schvaluje stanovy SMČR jako zcela samostatné organizace a další základní dokumenty včetně „Pokynů“ se změnami platnými pro rok 1994.

1994 - Na základě změn „Pokynů“ přestávají být součástí závodů testy z pravidel dopravní výchovy a dopravní výchova fakticky tím přestává být i součástí náplně minikárového sportu.

Další změna „Pokynů“ upravila počet minikárových kategorií a tyto mají následující podobu: kat. M0: 6 - 7 let, M1: 8 - 9 let, M2: 10 - 11 let, M3: 12 - 13 let, M4: 14 - 15 let, M5: 16 - 25 let a čistě dívčí kategorie M3D zůstává beze změn od 12 do 15 let.

Mistrovství České republiky se jede poprvé tříkolovým systémem, hodnoceným shodně jako oblastní přebory.

C.E.C.C.A.S. poprvé svěřil pořádání Mistrovství Evropy České republice a to se uskutečnilo ve dnech 22. - 24. července v Českém Krumlově na trati v Zatoňských Horách, o kterém informovala druhý den po skončení závodu i televizní stanice Nova v pořadu Snídaně s Novou.

1996 - Na základě změn „Pokynů“ se statut dosavadní kvalifikace sjezdařů na Mistrovství Evropy mění na Mistrovství České republiky ve sjezdu minikár a současně se upřesňuje název stávající na Mistrovství České republiky ve slalomu minikár.

Dochází k další změně věkových kategorií ve slalomu minikár následovně: M0: 5 - 7 let, M1: 8 - 9 let, M2: 10 - 12 let, M3: 13 - 15 let, M4: 16 - 18 let, M5: 19 - 99 let a kategorie M3D pro dívky ve věku od 13 do 16 let.

Na Mistrovství Evropy v Zotzenbachu (SRN) získává Česká republika první titul v „párové“ kategorii C6 - v bobech vítězí liberecká posádka Lukáš Grepl - Zdena Mikešová.

1997 - Jednání III. Valné hromady Svazu minikár České republiky 13. prosince v divadle Dr. Čížka v Náchodě zpochybňuje účelnost samostatné působnosti SMČR a ukládá Prezidiu SMČR jednat o možnosti začlenění k Autoklubu České republiky.

1998 - 28. března byla uzavřena Smlouva o spolupráci mezi Svazem minikár České republiky a Autoklubem České republiky, na jejímž základě vzniká Svaz minikár Autoklubu České republiky s právní subjektivitou odvozenou od Autoklubu České republiky.

Změna „Pokynů“ ruší omezení rychlostního průměru ve slalomových závodech.

Mistrovské závody ve sjezdu se rozčlenily do pětidílného seriálu o Pohár ELGEF PLUS, na Mistrovství Evropy v belgickém Punrode získává naše reprezentace další premiérový titul a to v kategorii C5 (sajdkáry) díky Miloši a Vlastimilu Kostkovým.

1999 - Dosavadní Pokyny pro organizaci a řízení minikárového sportu jsou nahrazeny a vychází Národní sportovní řády.

2001 - Technická část NSŘ zavádí povinné vybavení minikář opatřením, zabraňujícím vniknutí slalomové bójky mezi kolo a rám minikáry, což znamená doplnění převážné části minikář o tak zvaná tykadla před každým kolem.

Dochází opět ke změně věkových kategorií. Pro kategorii M0 bylo stanoveno věkové rozpětí od 4 do 7 roků, v ostatních kategoriích je stanoven pouze nejvyšší věk v následujících hodnotách: M1 - 9 let, M2 - 12 let, M3 - 15 let, M3D - 16 let, M4 - 18 let a M5 - 99 let, při čemž ve všech kategoriích mohou startovat společně chlapci a dívky, vyjma kategorie M3D určené pouze pro dívky.

2003 - Po dohodě Svazu minikář AČR s Komisí minikář Slovenské asociace motoristického sportu se organizuje vznik nové soutěže - Středoevropského poháru minikář

Ruší se jako nominační kritérium k účasti v Mistrovství České republiky ve slalomu minikář oblastí přebory a ty se nahrazují trojicí nominačních závodů, určených pro závodníky, kteří si účast nevybojovali v předchozím ročníku Mistrovství ČR. Tato změna prakticky znamená zánik oblastních přeborů.

Dochází již k tradiční změně věkových kategorií následovně: M0 se ruší, M1 4 - 8 let,

M2 maximálně 12 let, M3 maximálně 16 let, M3D dívky ve věku 13 – 18 let, M4 chlapci ve věku maximálně 21 let a dívky do 99 let, M5 maximálně 99 let.

2004 - Na základě rozhodnutí prezidia Svazu minikář AČR ze dne 13.12.2003 se na základě „kulturní vložky“ na vyhlášení výsledků dne 15.11.2003 vyčleňují ze Svazu minikář AČR sjezdové disciplíny. Sportovní aktivity sjezdařů následně přechází pod hlavičku Ústředního automotoklubu.

2005 - Mistrovství České republiky ve slalomu mění systém na čtyřkolový se započítáním tří nejlepších výsledků, ruší se kritérium nominačních závodů a jezdce nominuje oblastní komise dle vlastního zájmu závodníka.

Zatím poslední úprava věkových kategorií se týká pouze kategorie M3D s tím, že v kategorii mohou startovat dívka ve věku do 18 let.

2006 - Dosavadní hodnocení závodů systémem „A“ a „B“ se doplňuje o systém „Super A“, kde se výsledek stanoví na základě hodnocení nejlepší jízdy ze 3 závodních jízd.

2007 - Mistrovství České republiky ve slalomu se pořádá jako otevřené s možností startu závodníků jiných států. Start v seriálu Mezinárodního Mistrovství ČR ve slalomu je možný bez jakékoliv nominace, start je možný na základě platné licence jezdce pouze na základě zaslané přihlášky.

Způsob hodnocení závodů se rozšiřuje nově o systém „Super B“ ve kterém se výsledek stanoví na základě hodnocení dvou nejlepších jízd ze 4 absolvovaných závodních jízd.

2008 - Ano, letos je minikářům opravdu už čtyřicet let. Tento přehled si nedělá nárok na historickou úplnost, neboť kompletní historický popis uplynulých let by přesáhl zcela možnosti tohoto vydání.

Minikářový sport přispěl bezesporu k výchově mnoha mladých motoristů a to nejen po stránce znalostí pravidel silničního provozu, ale i technických dovedností. Je i přehledem velkého technického posunu v technických parametrech těchto ekologicky zcela nezávadných závodních strojů. Ano, již těžko si dnes někdo dokáže představit jako konstrukční materiál rámu dřevo, lankové řízení, či lankem nebo táhlem ovládané brzdy, působící pouze na povrch pneumatik kol zadní nápravy, nemluvě o lisovaných plechových, případně drátěných kolech z kočárku. A úsměv by dnes vyvolaly i ráfkové, či prvé, mechanicky ovládané kotoučové brzdy. Minikáry přispěly ale též k výchově mnoha velmi úspěšných sportovců a to nejen v oblasti motoristického, resp. automobilového sportu.

Zde pouze namátkou lze uvést Jiřího Sedláře z Kašavy, mistra ČSSR minikář z let 1974 a 1976, který následně obsadil v roce 1987 2. místo v Mistrovství Evropy motokář a ve stejném roce vyhrál Mítropa cup v automobilových soutěžích. Za své výsledky se stal celkem 6x držitelem Zlatého volantu, bohužel milovaný sport se mu stal osudný, když 13. srpna 1989 krátce po svých 30. narozeninám nepřežil havárii při testování soutěžního vozu. V roce 1994 se stal držitelem Zlatého volantu za výsledky na motokářových tratích náchoďský Petr Černý, mistr republiky minikář z let 1981 a 1985. Trochu krkolomnější byla cesta Romana Michalíka z Valašského Meziříčí. Ten obsadil v roce 1984 v přeboru republiky 5. místo v kategorii M1 a postupně přesedlal na dvě kola a to tak úspěšně, že v roce 1998 získal titul Mistra světa v soutěžích Enduro v kubatuře 125 ccm. Minikářovému sportu je velmi blízký automobilový slalom a toho využil k zisku dalších titulů v této disciplíně Radovan Adam z Kašavy, český i federální mistr minikář kategorie M3 v roce 1991. Nezbyvá než věřit, že tento výčet není a nebude konečný, neboť na motokářových, či automobilových tratích jsme mohli vídat i další bývalé minikáristy, například Ivanu Weiserovou z Dalskabátu u Olomouce, Hanu Strakovou, Petra Mutínského a Jirku Pertlíčka z Plzně, Jaroslava Holého z Kašavy, Petra Bělohávků z Mariánských Lázní, Ivanu Kaloušovou z Oloví, Jana Odlase z Berouna, či ještě stále aktivních minikáristy Petra Šrámka a Petra Koláře. A aby výčet nebyl tak jednoduchý, pak lze připomenout, že na minikářových tratích se proháněli i další velmi úspěšní sportovci, například reprezentační házenkář Milan Stöhr z Mostu či fotbalový reprezentant Štěpán Valoušek z Teplíc. A omluva patří těm minikářovým závodníkům, kteří byli v tomto přehledu opomenuti.

Plakáním nad rozlitym mlékem pak jsou vzpomínky na více než 800 vydaných licencí na přelomu 80 a 90 let, kdy minikáry patřily pouze mládeži do devatenácti let a počet závodů přesahoval v průměru devadesátku.

Pohádku pak připomíná skutečnost, že v jeden den se několikrát jelo v republice i osm závodů (naposledy 23. května 1992), při čemž ty nejznámější – Hornický kylof v Havířově, Chodský čakan na Kozinově Hrádku u Domažlic, Pohár Vlastovky Československé televize v Oseku, Lajsník na stejnojmenném sídlišti v Mostě, Pohár Světa motorů v Mariánských Lázních či Pohár Strahova na pražské Spiritce obsahovaly ve zvláštním ustanovení s ohledem na zájem dovětek, že pořadatel si vyhrazuje právo přijmout ke startu pouze 120 startujících.

Doba se mění a současná situace minikářového sportu je mnohem méně optimistická. A tak nezbyvá, než vyslovit přesvědčení, že dojde opět ke zvýšení jak počtu závodníků, především v dětských kategoriích, tak závodů. Tím se vytvoří podmínky k tomu, že se minikáry dožijí padesátky a dalších let v mnohem lepší „kondici“. A k tomu mohou přispět všichni jezdci i funkcionáři, třeba i tím, že k minikářům přivedou své přátele a především potomky v dalších generacích, když již nyní můžeme na tratích často vidět děti bývalých závodníků, nezřídka i společné starty rodičů a jejich dětí.

Proto ať se minikářům letos i v dalších letech co nelépe točí kolečka a jejich „pilotům“ co nejméně padají bójky! Hodně zdaru!

